

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

કેન્દ્રીય એક્સાઈઝ કલેક્ટર, બોમ્બે

વિરુદ્ધ

મહારાષ્ટ્ર ફર ફેબ્રિક્સ લિમિટેડ

સપ્ટેમ્બર ૨૪, ૨૦૦૨

[સૈયદ શાહ મોહમ્મદ કાદરી અને વાચ. કે. સભરવાલ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫:

શેડ્યૂલ - હેડિંગ નંબર ૬૦.૦૧ — કરદાતા દ્વારા સિલ્વર નીટિંગ પ્રક્રિયાથી 'હાઈ ફર ફેબ્રિક્સ'નું ઉત્પાદન — કરદાતા દ્વારા આ વસ્તુનું હેડિંગ ૬૦.૦૧ હેઠળ વર્ગીકરણ — તા.૨૭.૨.૧૯૮૬ ના રોજ જાહેર કરેલા નોટિફિકેશન નંબર ૧૦૯/૧૯૮૬-સી.ઈ. જેમાં

તા.૧૯.૧.૧૯૮૮ ના નોટિફિકેશન નંબર ૩/૧૯૮૮-સી.ઈ. દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો છે, હેઠળ એક્સાઈઝ ડ્યુટીમાંથી મુક્તિનો દાવો — નોટિફિકેશનનો પ્રતિબંધાત્મક ખંડ, હેડિંગ ૫૮.૦૧ અથવા ૬૦.૦૧ હેઠળ આવતા સિલ્વર પાઈલ ફેબ્રિક્સને મુક્તિમાંથી બાકાત રાખવામાં આવશે જો તે ઉત્પાદન બ્લીચિંગ, ડાઈંગ, પ્રિન્ટિંગ, શ્રિંક પ્રૂફિંગ, ટેન્ટરિંગ, હીટ-સેટિંગ, કીઝ-રેઝિસ્ટન્ટ પ્રોસેસિંગ અથવા અન્ય કોઈ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થયું હોય — કરદાતાનો પક્ષ છે કે આ વસ્તુને માત્ર 'હોટ એર સ્ટેન્ટર'માંથી પસાર કરીને સૂકવવાની હતી, જે પ્રક્રિયા 'સ્ટેન્ટરિંગ' સમાન ગણી શકાય નહીં — ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરદાતાના દાવાને માન્ય રાખવામાં આવ્યો — ઠરાવ્યું, અસસી દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા 'સ્ટેન્ટરિંગ' ને અનુરૂપ છે કારણ કે, સ્વીકાર્યા મુજબ, કાપડને હોટ એર સ્ટેન્ટરમાંથી પસાર કરીને સૂકવવામાં આવે છે — 'ઈજસડેમ જેનેરિસ'ના નિયમનો ઉપયોગ કરતા, "અથવા અન્ય કોઈ પ્રક્રિયા" શબ્દોને તે જ અર્થમાં સમજવા જોઈએ જેમાં ટેન્ટરિંગ સહિતની પ્રક્રિયાઓને સમજવામાં આવે છે — આમ, સ્ટેન્ટરિંગ/ટેન્ટરિંગ જેવી જ પ્રક્રિયા પ્રોવાઈઝોના અર્થમાં આવશે અને પ્રતિવાદી આ નોટિફિકેશનના લાભ મેળવવા હકદાર નથી — કાયદાઓનું અર્થઘટન — ઈજસડેમ જેનેરિસનો સિદ્ધાંત.

દીવાની અપીલીય હકૂમત: સિવિલ અપીલ નંબર ૬૮૫/૧૯૯૫.

અપીલ નંબર ઇ/૪૨૧૭/૯૦-ડી માં ઓર્ડર નંબર ઇ/૨૫૪/૯૫-ડી માં સી.ઇ.જી.એ.ટીના તા. ૨૯.૪.૧૯૯૪ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા વતી કે. સ્વામી, કે. સી. કૌશિક અને બી. કૃષ્ણ પ્રસાદ.

પ્રતિવાદી વતી જોસેફ વેદાપદ્મી, રાજન નારાયણ, સુશ્રી સોનુ ભટનાગર અને અજય અગ્રવાલ.

કોર્ટનો નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો:

આ અપીલ સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ, બોમ્બેના કલેક્ટર દ્વારા ૨૯મી એપ્રિલ, ૧૯૯૪ના રોજ અપીલ નંબર ઇ/૪૨૧૭/૯૦-ડીમાં કસ્ટમ્સ, એક્સાઇઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલના આદેશ નંબર ઇ/૨૫૪/૯૪-ડી સામે દાખલ કરવામાં આવી છે. વાદગ્રસ્ત આદેશ દ્વારા, કસ્ટમ્સ, એક્સાઇઝ અને ગોલ્ડ (કંટ્રોલ) અપીલેટ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં, 'ટ્રિબ્યુનલ') એ કલેક્ટર (અપીલ્સ), બોમ્બેના આદેશને રદ કર્યો હતો, જેમાં સહાયક કલેક્ટરના આદેશની પુષ્ટિ કરવામાં આવી હતી કે પ્રતિવાદી ૨૭મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૬ના રોજના

જાહેરનામા નંબર ૧૦૯/૧૯૮૬-સીઈ નો લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે, જેમાં ૧૯મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૮ના રોજ જાહેરનામા નંબર ૩/૧૯૮૮ સીઈ દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો (ટૂંકમાં, 'જાહેરનામા').

વિચારણા માટે ઊભો થતો પ્રશ્ન છે: શું પ્રતિવાદી સૂચનામાં દાખલ કરાયેલ પરંતુક દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યો છે?

પ્રતિવાદી-કરદાતા ચાંદીની વણાટ પ્રક્રિયા દ્વારા ઊંચા ફર કાપડનું ઉત્પાદન કરે છે. પ્રતિવાદી દ્વારા ૧૦મી માર્ચ, ૧૯૮૭ના રોજ દાખલ કરાયેલ વર્ગીકરણ સૂચિ નંબર ૧/૧૯૮૭ માં, ઉત્પાદનને શીર્ષક ૬૦.૦૧ હેઠળ વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યું હતું અને ઉપરોક્ત જાહેરનામાનો લાભ 'શૂન્ય' દરને આકર્ષિત કરતો હોવાનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. તેમાં કોઈ વિવાદ નથી કે પ્રતિવાદી ૧૯મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૮ સુધી ઉપરોક્ત સૂચના હેઠળ આપવામાં આવેલી મુક્તિ માટે હકદાર હતો, જ્યારે તેમાં પરંતુક દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૧૯મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૮ના જાહેરનામા નંબર ૩/૧૯૮૮-સીઈ દ્વારા સુધારેલા ૨૭મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૬ના જાહેરનામા નંબર

૧૦૯/૧૯૮૬-સીઈ ને અહીં વાંચવું ઉપયોગી થશે:

"કેન્દ્રીય આબકારી નિયમો, ૧૯૪૪ ના નિયમ ૮ ના પેટા-નિયમ (૧) સાથે વંચાણે લેતા વધારાની આબકારી જકાત (વિશેષ મહત્વની ચીજવસ્તુઓ) અધિનિયમ, ૧૯૫૭ (૧૯૫૭ નો ૫૮) ના સેક્શન ૩ ના પેટા-સેક્શન (૩) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાની રૂએ, કેન્દ્ર સરકાર આથી કેન્દ્રીય આબકારી ટેરિફ અધિનિયમ, ૧૯૮૫ (૧૯૫૭ નો ૫) ના શિઝ્યુલના હેડિંગ નંબર ૫૮.૦૧ અથવા ૬૦.૦૧ હેઠળ આવતા વણેલા પાઈલ ફેબ્રિક્સ અને ચેનિલ ફેબ્રિક્સ, ટફ્ટેડ ટેક્સટાઈલ ફેબ્રિક્સ અને ગૂંથેલા અથવા કોકેટેડ ફેબ્રિક્સને, તે સમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈપણ જાહેરનામા સાથે વંચાણે લેતા, સદર શિઝ્યુલના પ્રકરણ ૫૧, ૫૨, ૫૩, ૫૪ અથવા ૫૫ હેઠળ આવતા અનુરૂપ વણેલા કાપડ પર ઉપરોક્ત બે અધિનિયમો હેઠળ વસૂલવાપાત્ર આબકારી જકાત અને વધારાની આબકારી જકાત કરતા જેટલી જકાત વધારે હોય, તેટલી જકાતમાંથી મુક્તિ આપે છે."

પરંતુ આ જાહેરનામામાં સમાવિષ્ટ કંઈપણ, ઉપરોક્ત અનુસૂચિની પેટા-શીર્ષક સંખ્યા ૬૦૦૧.૧૨ હેઠળ આવતા અને વિરંજન, રંગકામ, પ્રિન્ટિંગ સંકોચન-પ્રૂફિંગ, ટેન્ટરિંગ, હીટ-સેટિંગ, કીઝ રેકિસ્ટન્ટ

પ્રોસેસિંગ અથવા અન્ય કોઈપણ પ્રક્રિયા અથવા આમાંથી કોઈપણ બે અથવા વધુ પ્રક્રિયાઓને આધિન માનવ નિર્મિત કાપડ સામગ્રીના ગૂંથેલા અથવા ક્રોકેટેડ કાપડને લાગુ પડશે નહીં.

સમજૂતી:— આ જાહેરનામાના હેતુ માટે, 'અનુરૂપ વણાયેલા કાપડ' શબ્દનો અર્થ પ્રકરણ ૫૧, ૫૨, ૫૩, ૫૪ અથવા ૫૫ માં ઉલ્લેખિત કાપડ છે જે તેના પર હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયાઓના સંદર્ભમાં ગૂંથેલા અથવા ક્રોકેટેડ કાપડને અનુરૂપ છે, અથવા ચોરસ મીટર દીઠ કાપડનું મૂલ્ય અથવા તેમાં સમાવિષ્ટ કાપડ સામગ્રી.

૨. આ જાહેરનામું ૨૮મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૮૬ના રોજ અમલમાં આવશે.

જાહેરનામું જણાવે છે કે સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૮૫ ની અનુસૂચિની હેડિંગ ૫૮.૦૧ અથવા ૬૦.૦૧ હેઠળ સ્લિપર પાઈલ કાપડ માટે ઉપલબ્ધ લાલ ગુમાવે છે જો ઉત્પાદન વિરંજન, રંગકામ, છાપકામ, સંકોચન પ્રૂફિંગ, ટેન્ટરિંગ, હીટ-સેટિંગ, ક્રીઝ-રેક્રિસ્ટન્ટ પ્રોસેસિંગ અથવા અન્ય કોઈ પ્રક્રિયા અથવા આમાંની કોઈપણ બે અથવા વધુ પ્રક્રિયાઓને આધિન હોય.

જાહેરનામાની જોગવાઈનું કાળજીપૂર્વક વાંચન દર્શાવે છે કે માત્ર બ્લીચિંગ, ડાઇંગ, પ્રિન્ટિંગ, સિક્કિંગ રૂફિંગ, ટેન્ટરિંગ, હીટ-સેટિંગ, ક્લીઝ-રેકિસ્ટન્ટ પ્રોસેસિંગની પ્રક્રિયાને જ નહીં, પરંતુ "અન્ય કોઈપણ પ્રક્રિયા અથવા આમાંની કોઈપણ બે અથવા વધુ પ્રક્રિયાઓ" ને પણ અલગ પાડવાથી પ્રતિવાદી છૂટનો લાભ ગુમાવશે.તે એક સારી રીતે સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે ચોક્કસ અભિવ્યક્તિઓને અનુસરતા સામાન્ય શબ્દો તેમના રંગ અને અર્થને અગાઉના અભિવ્યક્તિઓ તરીકે લે છે, જે ઇજુસ્ટેમ જેનરિસ નિયમના સિદ્ધાંતને લાગુ કરે છે, તેથી, "અથવા અન્ય પ્રક્રિયા" શબ્દોના અર્થઘટનમાં, ચોક્કસ અભિવ્યક્તિઓની આયાતને ધ્યાનમાં રાખવી પડશે.તે અનુસરે છે કે 'અથવા અન્ય કોઈપણ પ્રક્રિયા' શબ્દોને તે જ અર્થમાં સમજવા પડશે જેમાં ટેન્ટરિંગ સહિતની પ્રક્રિયાને સમજવામાં આવશે. આમ સમજીએ તો, સ્ટેન્ટરિંગ/ટેન્ટરિંગ જેવી પ્રક્રિયા પરંતુકના અર્થમાં આવશે અને પરિણામે, સૂચનાનો લાભ પ્રતિવાદી દ્વારા મેળવી શકાતો નથી.

સહાયક કલેક્ટર, સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, પનવેલ વિભાગ દ્વારા આપવામાં આવેલી કારણદર્શક નોટિસના જવાબમાં પ્રતિવાદીએ જણાવ્યું હતું કે, "એકેલિક પ્રવાહી મિશ્રણ પાણી આધારિત છે અને તેથી કાપડને સૂકવવું પડે છે.આ હેતુ માટે, તે ગરમ હવાના કેન્દ્રમાંથી પસાર થાય

છે.પ્રતિવાદીએ મશીનના ઉત્પાદક દ્વારા આપવામાં આવેલા પ્રમાણપત્રોના સંદર્ભમાં આ સમજાવવાની માંગ કરી હતી કે આ પ્રક્રિયા સ્ટેન્ટરિંગ સમાન નથી.

સહાયક કલેક્ટરને જાણવા મળ્યું કે પ્રતિવાદી સ્ટેન્ટરિંગની પ્રક્રિયાનો ઉપયોગ કરી રહ્યો હતો. અપીલ થતા, કલેક્ટર (અપીલ) એ પ્રતિવાદીની ફેક્ટરીમાં ઉત્પાદન પ્રક્રિયાની તપાસ કર્યા પછી, સહાયક કલેક્ટરના અભિપ્રાયને સમર્થન આપ્યું હતું કે પ્રતિવાદી દ્વારા સ્ટેન્ટરિંગ પ્રક્રિયા પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવી રહી છે. જો કે, પ્રતિવાદી દ્વારા વધુ અપીલ પર, ટ્રિબ્યુનલે નિષ્ણાતના અભિપ્રાય અને "સ્ટેન્ટરિંગ" અને "ટેન્ટરિંગ" શબ્દોના શબ્દકોશ અર્થનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી એવું માન્યું હતું કે સ્ટેન્ટરિંગ/ટેન્ટરિંગની કોઈ પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી નથી.

ટ્રિબ્યુનલના એ તારણને પણ સ્વીકારવું કે પ્રક્રિયા કડક રીતે સ્ટેન્ટરિંગ સમાન નથી, તે વિવાદિત ન હોઈ શકે કે પ્રતિવાદી દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા સ્ટેન્ટરિંગ જેવી જ છે, કારણ કે સ્પષ્ટપણે પ્રતિવાદી ગરમ હવાના સ્ટેન્ટરમાંથી પસાર થઈને કાપડને સૂકવી રહ્યો છે.

આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, પરંતુક સ્પષ્ટ રીતે લાગુ થાય છે અને

તેથી પ્રતિવાદી જાહેરનામાનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર નથી. અપીલ હેઠળના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે.

તે મુજબ દીવાની અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, અમે ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ આપતા નથી.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

*This judgment has been translated using AI Tool –
SUVAS.*

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.